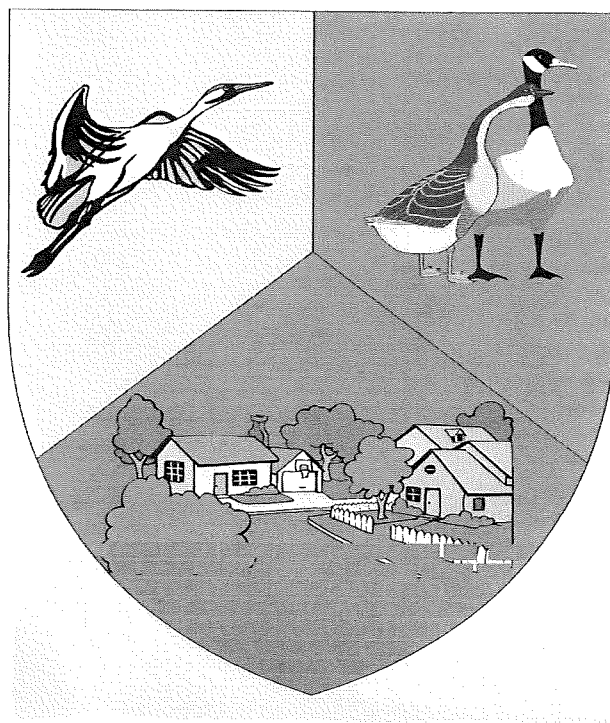

Sołecka Strategia Rozwoju Wsi

Nowe Borówko

Na lata 2016 – 2020

Nowe Borówko, styczeń 2016 r.

Autor opracowania:

Monika Mróz

Sołtys wsi Nowe Borówko

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	4
II. Rys historyczny i charakterystyka sołectwa.....	5
III. Analiza zasobów sołectwa.....	6
IV. Analiza SWOT sołectwa.....	9
V. Misja i wizja sołectwa Nowe Borówko.....	10
VI. Krótkoterminowy program odnowy sołectwa Nowe Borówko (do 2020 roku).....	11
VII. Program długoterminowy rozwoju sołectwa (10 lat i więcej).....	13

Fot. Łukasz Mrug (Archiwum prywatne)

I. Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Wsi Nowe Borówko na lata 2016–2020 jest dokumentem określającym strategiczne kierunki rozwoju sołectwa. Dokument powstał w wyniku udziału sołectwa w Programie Wielkopolska Odnowa Wsi 2013-2020. W strategii poddano analizie aktualne zasoby, jak również deficyty sołectwa, które, jak do tej pory, uniemożliwiały jego rozwój.

Zasadniczym celem powstania strategii jest zmiana wizerunku polskiej wsi poprzez aktywny udział i zaangażowanie mieszkańców w proces jej odnowy. Jak zakłada Program Odnowy Wielkopolskiej Wsi, proces ten związany jest z potrzebą dokonania zasadniczej zmiany w mentalności mieszkańców wsi – z pasywnego odbioru sterowanych odgórnie procesów na: kreatywne i uporządkowane działania, wzięcie odpowiedzialności za swoje bezpośrednie otoczenie oraz przyszłość swojej społeczności.¹

W dokumencie usystematyzowano krótko i długofalowe działania rozwojowe lokalnej społeczności oraz władz gminnych, dotyczące najważniejszych sfer życia mieszkańców. Twórcze działania mieszkańców mają przyczynić się do powstania nowych obiektów rekreacyjnych i infrastrukturalnych w sołectwie, a ponadto mają zwiększyć integralność mieszkańców oraz podnieść wartość życia wiejskiego.

Strategia ma charakter integracyjny w odniesieniu do mieszkańców sołectwa Nowe Borówko, aktywnych organizacji pozarządowych oraz Gminy Czempin.

Zbieranie danych przeprowadzono m.in. przy pomocy badania ankietowego, skierowanego do mieszkańców w formie elektronicznej oraz licznych rozmów z mieszkańcami sołectwa. W efekcie przygotowywania strategii było uzyskanie odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jakie są największe walory życia we wsi Nowe Borówko: czym sołectwo dysponuje, jakie znaczenie mają wskazane dobra i wartości. Wskazania te ujęto w spis dóbr materialnych i niematerialnych, będących w posiadaniu społeczności i przedstawiono w rozdziale III. strategii.
2. Co najbardziej zintegruje sołectwo? Na czym najbardziej sołectwu zależy, a co stanowi istotną przeszkodę w drodze do rozwoju sołectwa. Przeprowadzona analiza SWOT z mocnymi i słabymi stronami, szansami i zagrożeniami rozwoju sołectwa, została przedstawiona w rozdziale IV. strategii.
3. Co wyznacza standard życia w sołectwie? Walory, z których wynika określenie misji i wizji rozwoju wsi, zapisano w rozdziale V. strategii.
4. Proponowane projekty na rzecz rozwoju sołectwa w horyzoncie krótko i długoterminowym przedstawiono odpowiednio w VI. i VII. rozdziale strategii.

Ważne jest, by wdrażanie Sołeckiej Strategii Rozwoju było spójne z wdrażaniem zaktualizowanej Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Czempin, budżetem, a także stosownym zapleczem technicznym.

Adresatami tych działań są:

- mieszkańcy wsi Nowe Borówko,
- Urząd Gminy w Czempiniu, Starostwo Powiatowe w Kościanie, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,
- Lokalna Grupa Działania Lider Zielonej Wielkopolski,
- mieszkańcy sołectw ościennych i miasta.

W trakcie opracowywania strategii korzystano z następujących materiałów: Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Czempin na lata 2014–2020, Strategia Rozwoju Wsi Donatowo na lata 2014–2020, Sołeczka Strategia Rozwoju Wsi Dobrocin, programy Wielkopolska Odnowa Wsi oraz Wielkopolska Odnowa Wsi 2013–2020, materiały historyczne, udostępnione przez Stowarzyszenie Przyjaciół i Sympatyków Ziemi Czempinńskiej, źródła pisane, będące własnością sołectwa, Gminny Portal Internetowy Czempinia.

¹ Program Wielkopolska Odnowa Wsi, Poznań 2011 r., s. 45.

II. Rys historyczny i charakterystyka sołectwa.

Nowe Borówko leży w gminie Czempin, w powiecie kościańskim i obejmuje obszar o powierzchni 157,78 ha. Sołectwo liczy 152 stale zameldowanych mieszkańców.²

Chcąc poznać historię powstania osady Nowe Borówko, należy cofnąć się do historii Czempinia oraz Borówka w wieku XVIII. Borówko wówczas było wsią na przedmieściach Czempinia. Wspomniany wiek XVIII był okresem znakomitego rozwoju miasta i okolic dzięki wysiłkowi i pracy kilku pokoleń rodziny Szoldrskich. Niestety, wskutek klęsk nieurodzaju oraz kryzysu handlu w latach 20-tych i 30-tych XIX wieku, majątek Szoldrskich podupadł. Po śmierci Wiktora Szoldrskiego w 1830 roku (brak pełnoletniego dziedzica majątku) dobra czempińskie zostały wystawione na przymusową licytację (subhastę), która zakończyła się wyrokiem sądowym w kwietniu 1835 roku. Ziemie Borówka zostały wykupione przez rząd pruski, a w jego imieniu pruski fiskus zażądał parcelacji ziem i przesiedlenia jedenastu włościan zaciężnych z Borówka na część pól, nad granicą Borowa. W ten sposób kilkunastu Polaków zostało właścicielami majątków ziemskich wraz z istniejącymi na nich zabudowaniami gospodarczymi oraz otrzymali prawa do budowy domów. Nastąpiło rozdzielenie osad Nowe i Stare Borówko (te drugie dziś jest częścią Czempinia, a pamiątką pozostaje ulica Borówko Stare).

Pierwotny układ sołectwa na klinie (w kształcie trójkąta), do którego można wjechać i cofnąć się, by wyjechać (wieś nie jest przelotowa), jest unikatowy i jedyny taki w skali gminy Czempin. Kartograficzny podział ziem wokół trójkąta, zapisu którego dokonano w dokumentach w roku 1835, widoczny jest do dziś na mapie tzw. starej części sołectwa. Oprócz nadania ziem nowym właścicielom, przewidziano wtedy też grunt urzędu sołeckiego (przechodni wraz ze sołtysem). Osobno we wsi wydzielono grunty na tzw. mienie wspólne. Plac w centrum wsi, porośnięty trawą, mieszkańcy nazwali Gęsim Rynkiem, ze względu na wypasane tu liczne stada gęsi (najczęściej w innych miejscowościach spotyka się Rynki Kozie).

Nowe Borówko w XX wieku było miejscem cennych wykopalisk archeologicznych. Znaczące wykopaliska wydobyto już w 1901 i 1908 roku. Były to naczynia gliniane oraz naszyjniki, bransolety z brązu, spiralne pierścienie z giętego złota, topór z krzemienia. W 1942 roku na polu znaleziono szczątki popielnic po ciałopaleniu zmarłych, z dużą ilością przedmiotów ozdobnych z brązu, żelaza i szkła. W 1960 roku odnaleziono naczynie gliniane z XI wieku, a osiem lat później badacze wydobyli kilkanaście fragmentów naczyń zdobionych, m.in. żelazne szczytce, których powstanie oszacowano na III w. p.n.e. Natomiast w latach 1984-1985, w trakcie wydobywania piasku ze żwirowni, natrafiono na przedmioty zabytkowe, które okazały się częścią cmentarzyska z I wieku przed naszą erą. Znaleźiska wzbogaciły zasoby Muzeum Archeologicznego w Poznaniu.

Dumą sołectwa była i nadal jest aleja kasztanowa. Przed rokiem 1938 była drogą nieutwardzoną, o słabej przejezdności. Dopiero ówczesny wójt gminy Czempin sprowadził walec parowy i utwardził rozmakający nieustannie polny trakt. Remont drogi okazał się na tyle ważnym wydarzeniem w życiu wsi, że po jego zakończeniu w sołectwie odbyła się msza oraz festyn. Asfalt w alei położono dopiero w 1989 roku.

Znaczący dla sołectwa był rok 1961, kiedy uruchomiono transformator, a do domów podłączono prąd. Podczas okolicznościowej uroczystości na tę cześć pod transformatorem zakopano starą lampę naftową.

Obecnie Nowe Borówko to miejscowość złożona z tzw. starej części wsi oraz osiedla, znajdującego się po zachodniej stronie alei kasztanowej, z pierwszymi zasiedlaniami w 2010 roku. Rozwój mieszkalnictwa na terenach wiejskich jest obecnie cechą charakterystyczną dla całej Wielkopolski.

Dzieci z sołectwa uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Czempiniu oraz do Gimnazjum w Borowie. Mieszkańcy przynależą do Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Michała Archanioła w Czempiniu.

W Nowym Borówku istnieje 8 gospodarstw rolnych (średnia wielkość gospodarstwa to prawie 18,5 ha, przeważają grunty orne). Natomiast tylko dla 4 z nich jest to jedyne, bądź główne źródło utrzymania oraz miejsce pracy zawodowej. Gospodarstwa te nastawione są głównie na hodowlę bydła mlecznego i w mniejszym stopniu opasowego. Na polach uprawia się zboża (żyto, pszenicę), kukurydzę oraz warzywa.

W sołectwie znaczenia nabierają funkcje nierolnicze – handel i usługi. „Ludność wiejska” Nowego

² Stan aktualny na dzień: 5 stycznia 2016 r., Urząd Stanu Cywilnego w Czempiniu.

Borówka w większości zajmuje się pracą pozarolniczą – najczęściej dojeżdżają do pracy poza miejscowość, a nawet gminę, w której mieszkają.

Nowe Borówko, będąc elementem układanki o nazwie Wielkopolska, wpisuje się w jego walory geokulturowe. Znajdujemy się w regionie kraju, w którym pracowitość, samoorganizacja i oszczędność były i są pojęciami głęboko osadzonymi w świadomości mieszkańców. Jest to województwo o wyższym niż średnia krajowa poziomie gospodarowania i sprawnej organizacji życia społecznego, a gospodarka województwa prezentuje wysoki stopień inwestowania oraz otwartości na rynki zewnętrzne. Ponadto znaczące jest to, że w Wielkopolskim w pierwszym dziesięcioleciu obecnego wieku zaobserwowano znaczny przyrost osób osiedlających się na wsi.³ Sołectwo Nowe Borówko może pochwalić się dodatnią migracją ludności w wieku produkcyjnym – w latach dynamicznego rozwoju osiedla (2010 – aktualnie) ogólna liczba ludności wsi zwiększyła się prawie dwukrotnie. Jest to też bezpośrednią przyczyną przesunięcia na dalszy plan funkcji rolniczej sołectwa.

Nadrzędnym celem inwestycyjnym na terenie Nowego Borówka na najbliższy czas jest budowa kanalizacji. Jest to działanie zgodne z wytyczną Unii Europejskiej, dotyczącą gospodarki wodnej, która mówi o osiągnięciu „dobrego stanu” zbiorników wodnych i wód gruntowych. Działania zmniejszające obciążenie środowiska, a zarazem poprawiające jakość życia, przyczynią się zrównoważonemu rozwojowi regionu – jak zapisano w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Czempin na lata 2014-2020.⁴

III. Analiza zasobów sołectwa.

Rodzaj zasobu	Opis (nazwanie) zasobu, jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu		
		Małe	Duże	Wyróżniające
Przyrodniczy				
- walory krajobrazu, rzeźby terenu,	Teren płaski, śródpolny, wielkopolski krajobraz rolniczy.		√	
- stan środowiska,	Czyste powietrze, stan środowiska: bardzo dobry.			√
- walory klimatu,	Obszar o niskim poziomie degradacji środowiska.			√
- walory szaty roślinnej,	Kasztanowce – drzewa pod ochroną.		√	
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty,	Pobliska stacja badawcza Polskiego Związku Łowieckiego. Gniazda orła bielika i orła przedniego, znajdujące się na terenie PZŁ. Bocianie gniazdo w centrum wsi.		√	
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska),				
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy),	Pobliskie ujęcie wody pitnej.		√	
- wody podziemne,	Gleby żyzne, uprawiane przez rolników (klasy gleb IIIa-VI).		√	
- gleby,				
- kopaliny,	Złóża węgla brunatnego.		√	
- walory geotechniczne.	Prawdopodobna obecność złóż gazu ziemnego (badania geotechniczne w 2015 r.).			√
Kulturowy				

³ Program Wielkopolska Odnowa Wsi, Poznań 2011 r., s. 33.

⁴ Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Czempin na lata 2014-2020, s. 39.

<ul style="list-style-type: none"> - walory architektury, - walory przestrzeni wiejskiej, publicznej, 	<p>Położenie sołectwa na skrzyżowaniu z drogą powiatową. Zadbane budynki gospodarskie. Zadbany teren, ze sporym drzewostanem, w centrum wsi. Projekt świetlicy wiejskiej w stylu myśliwskim.</p>	<p>√</p>	<p>√</p>	<p>√</p>
<ul style="list-style-type: none"> - walory przestrzeni wiejskiej, prywatnej, - osobliwości kulturowe, - zabytki i pamiątki historyczne, 	<p>Projekt zagospodarowania terenu dla miejsca integracji we wsi. Zadbane, nowoczesne przydomowe ogrody.</p>	<p>√</p>	<p>√</p>	<p>√</p>
<ul style="list-style-type: none"> - miejsca, osoby i przedmioty kultu, 	<p>Przeprowadzone usestymatyzowane wykopaliska w XX w. - ślady osadnictwa sprzed naszej ery i początków naszej ery (znaleziska w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu). Kapliczka maryjna</p>	<p>√</p>	<p>√</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - tradycje, obrzędy, gwara, - legendy, podania i fakty historyczne, - ważne postaci i przekazy historyczne, - specyficzne nazwy, - specyficzne potrawy, - dawne zawody, - zespoły artystyczne, twórcy. 	<p>Historia nazwy Gęsi Rynek, dla placu zlokalizowanego w centralnej części wsi.</p>	<p>√</p>		
<p>Obiekty i tereny</p>				
<ul style="list-style-type: none"> - działki pod zabudowę mieszkaniową, - działki pod zakłady usługowe i przemysł, - pustostany mieszkaniowe, - pustostany poprzemysłowe, - tradycyjne, nieużytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny). 	<p>Teren osiedla objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego - działki przeznaczone pod zabudowę jednorodziną. Działki przeznaczone na cichą działalność gospodarczą. Działka ANR w centrum wsi.</p>	<p>√</p> <p>√</p>		<p>√</p>
<p>Infrastruktura społeczna</p>				
<ul style="list-style-type: none"> - place publicznych spotkań, - sale spotkań, świetlice, kluby, - miejsca uprawiania sportu, - miejsca rekreacji, - ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, 	<p>Teren w centrum wsi, tzw. zielony rynek.</p> <p>Boisko sportowe do piłki nożnej i siatkowej w centrum wsi. W pobliżu znajdują się: Hala Sportowa Herkules, boisko Orlik, siłownia zewnętrzna - Krąg Herkulesa.</p> <p>Krąg na ognisko integracyjne mieszkańców sołectwa.</p> <p>Na powiatowej drodze Czempień-Borowo fragment szlaku rowerowego, tzw. Kościańskiego</p>	<p>√</p> <p>√</p> <p>√</p> <p>√</p> <p>√</p>	<p>√</p> <p>√</p> <p>√</p> <p>√</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - szkoły, - przedszkola, - biblioteki, - placówki opieki społecznej, - placówki służby zdrowia. 	<p>Trójkąta Rowerowego. Trasa nr 1, łącząca 4 miasta powiatu kościańskiego.</p> <p>W pobliżu znajdują się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gimnazjum w Borowie, - Filia czempińskiej Szkoły Podstawowej w Borowie, - Biblioteka Publiczna w Czempiniu. 		<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	
Infrastruktura techniczna				
<ul style="list-style-type: none"> - wodociąg, kanalizacja, gazociąg, - drogi (nawierzchnia, oznakowanie, oświetlenie), - chodniki, parkingi, przystanki, - sieć telefoniczna i dostęp do internetu, - telefonia komórkowa. 	<p>Wodociąg, fragment kanalizacji tłocznej. Gazociąg w części sołectwa – na osiedlu.</p> <p>Bitumiczna droga gminna, oświetlona.</p> <p>Drogi polne w centrum wsi wysypane gruzem, oświetlone.</p> <p>Linia telefoniczna, internet radiowy.</p> <p>W 2015r. inwestycja światłowodowa.</p> <p>Bardzo dobry zasięg telefonii komórkowej.</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p>
Gospodarka i rolnictwo				
<ul style="list-style-type: none"> - miejsca pracy (gdzie, ile?), - znane firmy produkcyjne, zakłady usługowe i ich produkty, - gastronomia, - miejsca noclegowe, - gospodarstwa rolne, - uprawy, hodowle, - możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne, - zasoby odnawialne energii. 	<p>Mikro i mali przedsiębiorcy, samozatrudnienie – usługi transportowe, handel, usługi budowlane, nauka języków obcych.</p> <p>Rozwinięte rolnictwo</p> <p>Hodowla bydła mlecznego.</p> <p>Wykorzystanie odpadów organicznych w gospodarstwach.</p> <p>Ogniwa solarne, pompy ciepła (zamontowane w niektórych gospodarstwach domowych).</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	<p>✓</p>
Środki finansowe i pozyskiwanie funduszy				
<ul style="list-style-type: none"> - środki udostępnianie przez gminę, - środki wypracowane. 	<ul style="list-style-type: none"> - Fundusz sołecki. - Nagrody finansowe: <ul style="list-style-type: none"> • za wysoką aktywność w pozyskiwaniu głosów w I gminnym budżecie obywatelskim w 2015 r. • nagroda za III miejsce w Turnieju Wsi, Piechanin 2015 r. 		<p>✓</p>	<p>✓</p>
Mieszkańcy (kapitał społeczny i ludzki)				

- autorytety i znane postaci we wsi, - mieszkańcy sołectwa znani w regionie, w kraju, za granicą, - osoby o specyficznej lub ważnej wiedzy lub umiejętnościach (np. studenci), - pracownicy nauki, - związki i stowarzyszenia, - kontakty zewnętrzne (np. z mediami), - współpraca krajowa i zagraniczna.	Historia potomków rodzin pierwszych właścicieli ziem we wsi, a szczególnie rodziny Kapturów, w której rękach od początków istnienia wsi aż do roku 2015, był urząd sołtysa. Duża ilość ludności o wyższych kwalifikacjach zawodowych. Lekarze czempieńskiej weterynarii. Pracownicy nauki hodowli i nasiennictwa. Grupa Odnowy Wsi Nowe Borówko – grupa nie posiadająca statusu stowarzyszenia. Dotychczas -Miesięcznik „Czempień”, obecnie - „Puls Czempinia”, „Fakty Kościańskie”.		√ √ √	√ √
Dostępne informacje o wsi				
- publikatory, lokalna prasa, - książki, przewodniki, - strony www.	Strona Gminnego Portalu Internetowego. Strona koscian.net. Miesięcznik „Czempień”, „Puls Czempinia” i inna lokalna prasa.	√ √	√	

IV. Analiza SWOT sołectwa.

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobrze rozwinięte rolnictwo – występowanie dużych gospodarstw rolnych. 2. Dobre warunki do rolnictwa ekologicznego. 3. Oświetlona droga wiodąca do wsi – poprawiona widoczność i bezpieczeństwo pieszych. 4. Reaktywacja integracyjnej imprezy pn. Dzień Dziecka, promującej sołectwo. 5. Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców. 6. Rosnąca aktywność zawodowa i ekonomiczna mieszkańców. 7. Holistyczna postawa ekologiczna mieszkańców. 8. Częściowa gazyfikacja wsi. 9. Aktywność społeczna różnych grup, mieszkańców (Grupy Odnowy Wsi Nowego Borówka, Rady Sołectkiej, rodziców dzieci). 10. Posiadanie zadbanego terenu gminnego we wsi, wraz ze stworzonym dla tego miejsca planem zagospodarowania przestrzennego. 11. Walory krajobrazowe otoczenia wsi – aleja kasztanowa z pomnikami przyrody, pobliska siedziba 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Marazm części mieszkańców, niechęć do integracji. 2. Konieczność wykonywania pracy poza miejscem zamieszkania, dojeżdżanie do pracy – słaba sieć komunikacyjna. 3. Brak sieci gazowej w starej części wsi. 4. Brak kanalizacji. 5. Brak ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż drogi gminnej, wiodącej do wsi. 5. Słaby stan dróg polnych na osiedlu, wynikający z posiadania ich w rękach prywatnego właściciela. 6. Brak chodników na drogach osiedlowych. 7. Brak zieleni w przestrzeni wspólnej na osiedlu. 8. Brak oświetlenia dróg osiedlowych. 9. Częściowo utrudniony dojazd właścicieli do pól uprawnych – stan dróg gminnych niekontrolowany i niepoprawiany od dziesiątków lat wstecz. 10. Brak miejsca do integracji rodzin i dzieci (placu zabaw) na terenie sołectwa. 11. Zły stan bitumicznej drogi gminnej –

<p>Polskiego Związku Łowieckiego (możliwość obcowania z zagrożonymi gatunkami zwierząt), lasy.</p> <p>12. Obszar o niskim poziomie degradacji środowiska naturalnego.</p> <p>13. Posiadanie projektu świetlicy wiejskiej.</p> <p>14. Korzystne położenie w przestrzeni gminnej – odległość od miasta. Dostępność do sklepów, kościoła, ośrodka zdrowia, szkół i bibliotek, infrastruktury sportowej.</p> <p>15. Dodatnia migracja ludności w wieku produkcyjnym.</p> <p>16. Wycięcie drzew samosiejek na skwerze przy skrzyżowaniu z drogą powiatową – działanie zwiększające estetykę oraz poprawiające widoczność i bezpieczeństwo.</p>	<p>konieczność odnowy nawierzchni.</p>
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój pozarolniczych funkcji wsi. 2. Wybudowanie sieci kanalizacyjnej. 3. Wybudowanie chodnika pieszo-rowerowego wzdłuż drogi wiodącej do wsi. 4. Powstanie ogródka jordanowskiego we wsi. 5. Współpraca Grupy Odnowy Wsi Nowe Borówko z lokalnymi władzami i grupami działania. 6. Budowa ścieżki rowerowej w ramach Metropolii Poznań. 7. Efektywne, coroczne planowanie i wydatkowanie środków funduszu sołectkiego. 8. Wzrost odsetka ludności o wyższych kwalifikacjach zawodowych i społecznych. 9. Ułatwienia komunikacyjne, związane z naprawą i przebudową dróg polnych na wsi i osiedlu. 10. Stworzone warunki dla rozwoju budownictwa jednorodzinnego, m.in. rozporządzenia w sprawie zwolnień z podatków. 11. Światłowód w gospodarstwach domowych i w związku z tym poszerzenie ofert internetu, telewizji oraz możliwość zainstalowania telefonu stacjonarnego. 12. Dofinansowanie do produkcji energii odnawialnej (lampy solarne, pompy ciepła). 13. Sprzedaż działki ANR prywatnemu właścicielowi – poprawa estetyki i bezpieczeństwa przeciwpożarowego. 14. Rozporządzenia w sprawie zwolnień z podatków w Gm. Czempin w pierwszych latach działalności przedsiębiorstw. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Trudności z utrzymaniem rentowności gospodarstw rolnych. 2. Zniechęcenie do działania społecznego. 3. Skomplikowane, czasochłonne wnioski o środki do Unii Europejskiej. 4. Brak integracji pomiędzy mieszkańcami starej i nowej części sołectwa – rozbieżność potrzeb i oczekiwań. 5. Obszar zagrożony marginalizacją i marazmem inwestycyjnym w związku z utrzymaniem zapisów w Białej Księdze Ochrony Złóż Kopaliny, gdzie mowa o strategicznym znaczeniu złóż węgla brunatnego, znajdujących się pod terenami Gminy Czempin. Możliwość wyludnienia miejscowości, nieodwracalne zmiany krajobrazu, brak wody. 6. Ograniczona oferta instrumentów finansowych na realizację wszystkich przedsięwzięć na terenie sołectwa. 7. Długotrwałe utrzymanie dróg osiedlowych w rękach prywatnego właściciela. 8. Rosnące natężenie ruchu drogowego. 9. Dysproporcja pomiędzy deficytami sołectwa a finansowymi możliwościami realizacji potrzeb.

V. Misja i wizja sołectwa Nowe Borówko.

Wieś Nowe Borówko jest obszarem, którego potencjał wynika z następujących walorów:

- dobrej lokalizacji i dostępu do infrastruktury technicznej, edukacyjnej i kulturalnej miasta,

- czystego środowiska, gwarantującego wysoki komfort życia,
- aktywizującym się potencjale społecznym,
- rozbudowywanej infrastruktury i budownictwu mieszkalnemu,
- rozwijającej się w gminie aktywności rekreacyjnej, turystycznej i sportowej,
- dobrego gospodarowania i wykorzystywania atutów małej ojczyzny.

Misją Nowego Borówka jest świadome przywództwo swego powołania do prowadzenia odnowy wsi.

Wypracowana wizja rozwoju wsi jest rezultatem wszystkich przedsięwzięć zapisanych w Strategii: Nowe Borówko - piękna, zadbanej miejscowość, wykorzystująca posiadane zasoby do rozwoju, przyciągająca nowych mieszkańców i inwestorów. Społeczność wsi wyróżnia się holistyczną postawą ekologiczną, a ponadto jest zintegrowana, edukująca się i przedsiębiorcza, przez prężną działalność organizacji społecznych, firm oraz gospodarstw.

Na rzecz oddolnej realizacji przyjętej koncepcji odnowy, wieś potrzebuje partnerskiego wsparcia ze strony gminy.

VI. Krótkoterminowy program odnowy sołectwa Nowe Borówko (do 2020 roku).

Kluczowy problem	Odpowiedź	Propozycja projektu (nazwa)	Czy stać sołectwo na realizację?		Hierarchia
			Organizacyjnie	Finansowo	
Co najbardziej zintegruje sołectwo?	1. Imprezy i spotkania integracyjne 2. Wspólna praca na rzecz sołectwa, np. czyny społeczne.	- Dzień Dziecka, - Biesiady przy ognisku, - Mecz piłki nożnej i/lub siatkowej, - Wcieczki/rajdy rowerowe, - Dyskusyjny klub, np. książki, - Kurs pierwszej pomocy medycznej, - Dbłość o istniejącą zielen w przestrzeni wspólnej, - Utrzymanie przejezdności polnych dróg we wsi.	Tak Tak Tak Tak Tak Tak Tak Tak	Tak Tak Tak Tak Tak Tak Tak (wsparcie FS) Tak (wsparcie UG Czempień)	Nie dotyczy
Na czym najbardziej sołectwu zależy?	1. Poprawa stanu nawierzchni dróg osiedlowych. 2. Poprawa bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów. 3. Uczestnictwo w programie Wielkopolska Odnowa Wsi 2013-2020. 4. Posiadanie miejsca we	- Utwardzenie polnych dróg osiedlowych. - Budowa chodnika wzdłuż drogi, wiodącej do Nowego Borówka (etap I). - Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż alei kasztanowej z dotacji zewnętrznej. - Budowa ogródka jordanowskiego – w ramach konkursu Pięknieje Wielkopolska Wieś. - Budowa miejsca dla biesiad –	Nie Tak (wsparcie UG Czempień) Nie Tak (wsparcie UG Czempień) Tak (wsparcie UG Czempień)	Nie Tak (partycypacja w ramach FS, wypracowanych środków) Nie Nie Nie	V IV IV nd. nd.

	wsi do integracji mieszkańców. 5. Przyłączenie do sieci energetycznej działki nr 46 (centrum wsi).	tzw. wiaty leśnej. - Umowa i przyłączenie do sieci energetycznej dz. nr 46.	Tak (wsparcie UG Czempin)	Tak	nd.
Co najbardziej przeszkadza sołectwu?	1. Długotrwałe utrzymywanie dróg osiedlowych w rękach prywatnego właściciela. 2. Brak oznakowania ulic wewnątrzosiedlowych. 3. Brak dotacji, wystarczających środków finansowych. 4. Brak oświetlenia dróg osiedlowych.	- Włączenie wewnętrznych dróg osiedla do mapy dróg gminnych.	Nie	Nie	I
		- Oznakowanie dróg osiedlowych.	Nie	Nie	VII
		- Wnioski o dotacje unijne dla projektów sołeckich.	Tak (wsparcie UG Czempin)	Tak	II
		- Oświetlenie dróg osiedlowych.	Nie	Nie	III
Co najbardziej zmieni życie w sołectwie?	1. Skanalizowanie gospodarstw domowych. 3. Poprawa stanu bitumicznej drogi gminnej. 5. Uruchomienie sieci światłowodowej. 7. Modernizacja rolnictwa.	- Budowa kanalizacji (dotacja unijna dla inwestycji),	Nie	Nie	II
		- Modernizacja gminnej drogi bitumicznej we wsi,	Nie	Nie	VI
		- Światłowód w każdym domu,	Tak	Tak	nd.
		- Indywidualne projekty rolników.	Tak (wsparcie organizacji rolniczych)	Nie	nd.
Czego realizacja jest najłatwiejsza?	1. Powstanie miejsca dla integracji mieszkańców. 2. Uruchomienie sieci światłowodowej. 3. Przyłączenie do sieci energetycznej działki nr 46. 4. Utwardzenie polnych dróg.	a. Budowa placu zabaw dla dzieci i miejsca dla biesiad. b. Światłowód w każdym domu. c. Umowa i przyłączenie do sieci energetycznej dz. nr 46. d. Utwardzenie i wyrównanie polnych dróg w starej i nowej części wsi.			
Proponowane projekty	1. Budowa chodnika (etap I) wzdłuż drogi gminnej. 2. Budowa placu zabaw – dotacja dla projektu poprzez uczestnictwo w konkursie Pięknie Wielkopolska Wieś. 3. Budowa kanalizacji Czempin-Borowo, włączając wieś Nowe Borówko, z możliwością dofinansowania z PROW-u. 4. Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż alei kasztanowej (możliwość dofinansowania z WRPO).				

VII. Program długoterminowy rozwoju sołectwa (10 lat i więcej).

I. Plan rozwoju				II. Program rozwoju
Cele, jakie musimy osiągnąć, by urzeczywistnić wizję rozwoju sołectwa.	Co pomoże osiągnąć cel?		Co może przeszkodzić?	Projekty/ przedsięwzięcia, jakie zostaną wykonane w sołectwie.
	Zasoby, które zostaną użyte	Atuty, silne strony, które zostaną wykorzystane	Słabe strony, jakie zostaną wyeliminowane	
A. Tożsamość wsi i wartości życia wiejskiego				
1. Zacieśnienie więzi międzyludzkich. 2. Poczucie identyfikacji z wsią Nowe Borówko.	- GOW Nowe Borówko, Rada Sołecka, rodzice dzieci, - tereny boisk na zielonym rynku, - sale w pobliskim gimnazjum, - biblioteka, - okoliczne trasy rowerowe, - fundusz sołecki.	- Praca i aktywność społeczna mieszkańców. - Reaktywacja imprez promujących sołectwo. - Holistyczna postawa ekologiczna mieszkańców.	- Pesymistyczne nastawienie i marazm części mieszkańców. - Rozbieżność celów i oczekiwań pomiędzy mieszkańcami starej i nowej części wsi.	Przedsięwzięcia aktywizujące: ✓ Dzień Dziecka ✓ Biesiada przy ognisku ✓ Rajd Rowerowy ✓ Mecze piłki nożnej/siatkowej ✓ Klub dyskusyjny, np. książki ✓ Kurs pierwszej pomocy medycznej
B. Standard życia				
3. Podniesienie standardów komunikacyjnych, szczególnie dla pieszych oraz estetycznego wyglądu sołectwa.	- Aktywność GOW Nowe Borówko, Rada Sołecka, - teren prywatnych dróg osiedlowych, - teren gminny,	- Zaangażowanie społeczne w sołectwie w kwestii prawidłowego rozwiązania problemu i aktywizacji na tym tle. - Korzystne położenie w przestrzeni gminnej.	- Problemy i przeszkody prawno-administracyjne, - dysproporcja pomiędzy potrzebami sołectwa a możliwościami finansowymi do zaspokojenia tych potrzeb, - skomplikowane wnioski o dofinansowanie z UE.	✓ Przejęcie dróg osiedlowych przez władze gminne. ✓ Przebudowa osiedlowych dróg polnych. ✓ Wyznaczenie chodników dla dróg osiedlowych.
4. Poprawa bezpieczeństwa ruchu na skrzyżowaniu z drogą powiatową.	- aktywność GOW Nowe Borówko, Rada Sołecka, - teren gminny, - teren powiatowy,	- aktywność społeczna w tej dziedzinie, - położenie wsi przy skrzyżowaniu z drogą powiatową.	jw.	✓ Reorganizacja skrzyżowania z drogą powiatową – budowa np. ronda.
5. Poprawa	- aktywność GOW	- zaangażowanie	- wysokie koszty	✓ Gazyfikacja starej

infrastruktury technicznej i społecznej w sołectwie.	Nowe Borówko, Rada Sołecka, - teren gminny, - posiadane projekty zagospod. terenu oraz świetlicy wiejskiej.	społeczne w sołectwie w kwestii prawidłowego rozwiązania problemu i aktywizacji na tym tle.	inwestycyjne przeszkodą do rozbudowy gazociągu, - pesymistyczne nastawienie mieszkańców do niektórych inwestycji.	części sołectwa. ✓ Rewitalizacja miejsca na ognisko na zielonym rynku. ✓ Budowa świetlicy wiejskiej według posiadanego projektu.
C. Jakość życia				
6. Ochrona środowiska naturalnego mieszkańców, zwierząt, roślin.	- Niska degradacja środowiska naturalnego, - walory krajobrazowe, - liczny drzewostan, - siedliska zwierząt,	- Zaangażowanie społeczne w sołectwie w kwestii prawidłowego rozwiązania problemu i aktywizacji na tym tle. - Holistyczna postawa ekologiczna mieszkańców.	- Problemy i przeszkody prawno-administracyjne, - niewystarczające środki finansowe do realizacji projektów,	✓ Zielone płuca dla osiedla – naturalna architektura. ✓ Ekologiczne uprawy w makro i mikro skali. ✓ Obserwacja drzewostanu – kasztanowce grożące przewróceniem. ✓ Rewitalizacja skweru przy wjeździe do sołectwa – powstanie parku.
7. Rozwój rolnictwa, dalszy wzrost jakości gospodarowania.	- gospodarstwa rolne, - ziemie i płody rolne, - zwierzęta hodowlane,	- dobrze rozwinięte rolnictwo – duże gospodarstwa rolne, - dobre warunki dla rolnictwa ekologicznego.	- skomplikowane, czasochłonne wnioski o dofinansowanie, - konieczność poszukiwania pracy poza miejscem zamieszkania.	✓ Pozyskiwanie środków zewnętrznych dla rolników – poszukiwanie dotacji krajowych i zagranicznych.
D. Byt				
8. Aktywizacja zasobów ludzkich. 9. Wzrost integracji społecznej. 10. Realizacja projektów służących wykorzystaniu walorów sołectwa i dostępnej infrastruktury.	- Aktywni mieszkańcy sołectwa: GOW Nowe Borówko, Rada Sołecka, rodzice dzieci, - infrastruktura zielonego rynku w centrum wsi, - fundusz sołecki, - walory otaczającego krajobrazu.	- Aktywność społeczna różnych grup mieszkańców, - boiska sportowe we wsi, - miejsce na ognisko,	- Pesymistyczne nastawienie i marazm części mieszkańców, - brak placu zabaw dla dzieci,	✓ Realizacja projektów o charakterze promocyjnym i zasięgu sołeckim, służących aktywizacji turystyki, rekreacji i sportu.
11. Rozwój mikro i małych przedsiębiorstw.	- wysoka aktywność	- duże zapotrzebowanie	- przeszkody prawno-	✓ Współpraca z fachowcami w celu

	finansowa i zawodowa mieszkańców, - dodatnia migracja ludzi w wieku produkcyjnym, - współpraca z LGD Lider Zielonej Wielkopolski.	na różne usługi, - możliwość dofinansowania dla mikro i małych przedsiębiorstw z UE, - rozporządzenia w sprawie zwolnień z podatków w Gm. Czempin w pierwszych latach działalności.	administracyjne, - niewystarczające środki finansowe do realizacji projektów.	pozyskania dotacji dla przedsiębiorstw.
--	---	---	--	---